

Til finanskomiteen på Stortinget

17.10.2025

Innspill til statsbudsjett for 2026

Norges Røde Kors takker for muligheten til å komme med innspill til finanskomiteen til statsbudsjett for 2026. Verden står i en historisk anspent sikkerhetspolitisk situasjon, noe som også får konsekvenser for Norge. Vi ønsker å peke på hvordan Stortinget kan bidra til å styrke Norges bidrag i en utrygg verden og den norske beredskapen.

Norges bidrag i en utrygg verden

Befolkningen på Gaza står i en ekstraordinær situasjon med akutt mangel på alle livsnødvendige ressurser, og det er behov for en tilsvarende ekstraordinær respons fra Norge og resten av det internasjonale samfunnet. Samtidig har den senere tids utvikling gitt det internasjonale samfunnet mulighet til å gi Gazas befolkning et håp om en fremtid dersom man viser vilje til å bruke de nødvendige ressurser i det tidsvinduet som nå er åpent. Utnyttelse av denne muligheten er i alle staters egne sikkerhetspolitiske interesse, men vil kreve et økonomisk løft som går ut over dagens bistandsbudsjett. Røde Kors oppfordrer derfor Stortinget til å komme til enighet om opprettelsen av en ekstraordinær «Gaza-pakke».

Over 300 millioner mennesker i verden vil ifølge FNs kontor for koordinering av humanitær innsats (OCHA) trenger humanitær hjelp i 2025, og lite tyder på at dette antallet vil være mindre i 2026. Vi er glade for at det foreslås en økning i den humanitære bistanden, men bekymret for at den humanitære støtten til andre områder enn Ukraina går ned. Vi oppfordrer Stortinget til å øke bistanden til andre kontekster der behovene også er store. Norge bør fortsette å spille vår viktige rolle internasjonalt som stabil støttespiller for humanitær hjelp, men ikke alle kan hjelpes der de er. De menneskene som er i de aller mest sårbare situasjonene og som ikke får den nødvendige beskyttelsen der de er, er de som kan komme til Norge som kvoteflyktninger. At det i statsbudsjettet derfor kun legges opp til mottak av 100 kvoteflyktninger er dramatisk, og vi ber Stortinget øke dette antallet for å gi nødvendig beskyttelse til de i de mest sårbare situasjonene.

Klimaendringene forsterker eksisterende kriser og sårbarhet, og Røde Kors er bekymret for at forslaget til statsbudsjett ikke møter alvoret i klimakrisen. Den internasjonale Røde Kors- og Røde Halvmånebevegelsen anslår at 200 millioner mennesker vil ha behov for humanitær hjelp som følge av klimarelaterte katastrofer innen 2050, med mindre vi klarer å snu utviklingen. Det fins grenser for tilpasning og for humanitær respons, og vi kommer stadig nærmere den grensen. Derfor må vi gjøre raske og dype kutt i klimagassutslippene, i tråd med Paris-avtalens mål. Statsbudsjettet må derfor bidra til at Norge gjør mer for å kutte i klimagassutslippene.

Gaver er en viktig inntektskilde for frivillighetens humanitære arbeid, og skattefradragsordningen har stor betydning prinsipielt og økonomisk. Det er ikke en tilskuddsordning, men en insentivordning for å oppmuntre skatteyttere til å gi gaver. Et lavt fradragsbeløp svekker insentivet til å gi. Regjeringen har foreslått å videreføre det reduserte gavefradragsnivået på 25 000 kroner i 2026. Vår erfaring er at dette særlig treffer mindre bedrifter som ønsker å støtte vårt arbeid.

Røde Kors ber Stortinget:

- *Opprette en ekstraordinær «Gaza-pakke»*
- *Øke antall kvoteflyktninger, i tråd med FNs anbefalinger*
- *Øke nivået på skattefradragsgrensen tilbake til den tidligere grensen på 50.000 (Prop. 1 LS (2024-2025) tabell 1.7)*

Styrket lokal og nasjonal beredskap

Den frivillige, lokale beredskapen er en viktig ressurs og støtteaktør for myndighetene når kriser rammer. Røde Kors er Norges største frivillige beredskapsaktør, og har beredskapsavtaler med nærmere 250 kommuner. Hjelpekorpsets 6 000 frivillige er en sentral del av redningstjenesten, og deltar i rundt 1 800 søk- og redningsaksjoner hvert år. Vi ser et stadig mer komplisert beredskapsbilde. Beredskapsbehovene vil øke framover, og det er ingenting som tyder på at presset på de frivillige beredskapsorganisasjonene blir lavere.

I Stortingsmeldingen om totalberedskap var det enighet om en økonomisk opptrapping på 100 millioner kroner over åtte år for frivillige søk- og redningsorganisasjoner. Røde Kors mener det er behov for disse midlene nå, og at denne økningen bør skje raskt. Samtidig vil vi framholde betydningen av at økningen som et minimum er jevnt økende med 12,5 millioner årlig de neste årene. Vi er derfor svært overrasket og skuffet over at regjeringen kun foreslår en økning på 3,1 millioner i forslag til statsbudsjett for 2026.

En for stor andel av Røde Kors sine økonomiske beredskapsressurser går til engangsavgift til staten – som er oppdragsgiver og har ansvar for en sikker og troverdig redningstjeneste. 400.000 til 600.000 kroner i avgifter er normalt for bilene den frivillige redningstjenesten har behov for. Dette utgjør i de fleste tilfeller omkring 50 prosent av kjøpesummen.

Totalberedskapskommisjonen anbefaler fritak fra engangsavgift og andre avgifter for den frivillige redningstjenesten. Kommisjonen skriver (pkt. 23.7) at «det bør innføres avgiftsfritak knyttet til kjøretøy og materiell som organisasjonene benytter. Da et fritak fra engangsavgiften anses å være realiserbart på kort sikt ... bør arbeidet med et slikt fritak iverksettes raskt».

Røde Kors ber Stortinget:

- *Øke driftstøtten til de frivillige redningsorganisasjonene med minst ytterligere 12,5 millioner (kap. 455, post 71)*
- *Innføre fritak for engangsavgift for kjøretøy i den frivillige redningstjenesten (kap. 5536, post 71)*